

1 Jakie wyróżnia się rodzaje środków?

Zgodnie z ustawodawstwem łotewskim środki tymczasowe i środki służące ochronie interesu prawnego, które można zastosować przed wydaniem orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie, mogą służyć zabezpieczeniu zgłoszonego lub potencjalnego roszczenia, zagwarantowaniu ochrony praw własności intelektualnej będących przedmiotem sporu lub zabezpieczeniu dowodów. Środki te może zarządzić wyłącznie sąd na wniosek zainteresowanej strony. Stosowną procedurę określono w kodeksie postępowania cywilnego (Civilprocesa likums).

W chwili zgłaszania roszczenia lub na wcześniejszym etapie uprawniony może skorzystać z następujących środków w celu zabezpieczenia roszczenia:

zajęcie ruchomości lub środków pieniężnych należących do obowiązanego;

dokonanie wpisu ustanawiającego zabezpieczenie (*aizlieguma atzīme*) w rejestrze właściwym dla danej ruchomości lub w innym rejestrze publicznym;

dokonanie wpisu dotyczącego hipoteki w rejestrze nieruchomości lub zastawu w rejestrze statków;

zajęcie statku w związku z roszczeniem morskim;

ustanowienie zakazu dokonywania określonych czynności przez obowiązanego;

zajęcie wierzytelności należnych obowiązanej od osób trzecich, z uwzględnieniem środków zdeponowanych w instytucjach kredytowych i innych instytucjach finansowych;

wstrzymanie czynności egzekucyjnych (obejmujące wydanie zakazu przekazania przez komornika środków pieniężnych lub składników majątku wierzycielowi lub podmiotowi zajmującemu się odzyskiwaniem długów lub zawieszenie sprzedaży składników majątku).

Roszczenie można zabezpieczyć wyłącznie w przypadku, gdy ma charakter majątkowy.

Jeżeli roszczenie ma zostać zabezpieczone w drodze wpisania zakazu w rejestrze ruchomości lub innym rejestrze publicznym, w postanowieniu należy określić rodzaj zakazu.

Jeżeli przedmiotem powództwa jest własność majątku, tj. ruchomości lub nieruchomości, lub jeżeli powództwo ma na celu potwierdzenie praw własności, roszczenie można zabezpieczyć w drodze zajęcia spornej ruchomości lub w drodze dokonania stosownego wpisu do odpowiedniego działu rejestru nieruchomości.

Jeżeli przedmiotem powództwa jest roszczenie pieniężne, roszczenie można zabezpieczyć na nieruchomości, dokonując wpisu potwierdzającego prawo do ustanowienia hipoteki (*kīlas tiesības atzīme*) w odpowiednim dziale rejestru nieruchomości.

Jeżeli przedmiotem powództwa jest prawo rzeczowe do nieruchomości, zabezpieczenie polega na wpisaniu hipoteki (*apgrūtinājuma atzīme*) w odpowiednim dziale rejestru nieruchomości.

Zajęcia statku można dokonać wyłącznie w sprawach dotyczących roszczeń morskich.

Zawieszenie sprzedaży składników majątku nie jest dozwolone w sprawach dotyczących odzyskiwania należności pieniężnych.

Zajęcie wierzytelności należnych od osób trzecich, z uwzględnieniem środków zdeponowanych w instytucjach kredytowych i innych instytucjach finansowych, nie jest dozwolone w sprawach dotyczących roszczeń odszkodowawczych, w których wysokość odszkodowania ustala sąd.

W sporach dotyczących własności intelektualnej dostępne są następujące tymczasowe środki ochrony:

zajęcie ruchomości, która, według oświadczeń, służy do naruszania praw własności intelektualnej;

nakaz wycofania z obrotu towarów, które – według oświadczeń – służą do naruszania praw własności intelektualnej;

zakaz podejmowania określonych czynności przez pozwanego lub przez osoby świadczące usługi, które są wykorzystywane do naruszania praw własności intelektualnej, lub przez osoby, które umożliwiają popełnienie tego rodzaju naruszeń.

Zabezpieczenie dowodów

Jeżeli osoba ma podstawy, by sądzić, że przedłożenie dowodów, których będzie ona potrzebować, może stać się niemożliwe lub utrudnione, może zwrócić się o zabezpieczenie dowodów.

Wnioski o zabezpieczenie dowodów można składać na dowolnym etapie postępowania, nawet przed wytoczeniem powództwa przed sąd.

Przed wytoczeniem powództwa dowody muszą zostać zabezpieczone przez sąd rejonowy (*rajona tiesa* lub miejski (*pilsētas tiesa*)) właściwy dla miejsca, w którym znajduje się źródło dowodów podlegających zabezpieczeniu. Po wytoczeniu powództwa dowody zabezpiecza sąd rozpoznający daną sprawę.

2 Jakie są warunki orzeczenia takich środków?

2.1 Postępowanie

Zabezpieczenie roszczenia

Jeżeli istnieje powód, by przypuszczać, że wykonanie wyroku sądu w sprawie rozpoznawanej przez ten sąd może stać się utrudnione lub niemożliwe, sąd (lub sędzia) może – na uzasadniony wniosek powoda – wydać postanowienie o zabezpieczeniu roszczenia. Roszczenie można zabezpieczyć wyłącznie w przypadku, gdy ma charakter majątkowy. Wniosek o zabezpieczenie roszczenia można złożyć na dowolnym etapie postępowania, nawet przed wytoczeniem powództwa przed sąd.

Wniosek o zabezpieczenie roszczenia musi zawierać:

oznaczenie sądu, do którego wniosek jest kierowany;

imię i nazwisko uprawnionego, jego osobisty numer identyfikacyjny oraz zadeklarowane miejsce zamieszkania, a w przypadku braku takiego miejsca – faktyczne miejsce zamieszkania; w przypadku osoby prawnej – nazwę, numer rejestracyjny i adres siedziby statutowej; jeżeli uprawniony zgodzi się prowadzić korespondencję z sądem drogą elektroniczną lub jeżeli jest jednym z podmiotów wymienionych w art. 56 ust. 23 kodeksu postępowania cywilnego, należy również wskazać adres e-mail oraz, w przypadku gdy uprawniony jest zarejestrowany w internetowym systemie korespondencji z sądem, dane rejestracyjne. Uprawniony może również dodatkowo wskazać inny adres do celów korespondencji z sądem;

imię i nazwisko, osobisty numer identyfikacyjny oraz zadeklarowane miejsce zamieszkania (a w przypadku braku takiego miejsca – faktyczne miejsce zamieszkania) obowiązanej oraz osób trzecich; w przypadku osoby prawnej – nazwę, numer rejestracyjny i adres siedziby statutowej; Należy również podać osobisty numer identyfikacyjny lub numer rejestracyjny obowiązanej, jeżeli jest on znany;

imię i nazwisko pełnomocnika uprawnionego, jego osobisty numer identyfikacyjny i adres do korespondencji (jeżeli pozew wnosi pełnomocnik); w przypadku osoby prawnej – nazwę, numer rejestracyjny i adres siedziby statutowej; jeżeli pełnomocnik uprawnionego, posiadający zadeklarowane miejsce zamieszkania lub adres korespondencyjny na Łotwie, zgodzi się prowadzić korespondencję z sądem drogą elektroniczną, należy również wskazać adres e-mail oraz, w przypadku gdy pełnomocnik jest zarejestrowany w internetowym systemie korespondencji z sądem, dane rejestracyjne. Jeżeli zadeklarowane miejsce zamieszkania lub adres korespondencyjny pełnomocnika znajdują się poza terytorium Łotwy, należy również wskazać adres e-mail lub dane rejestracyjne w internetowym systemie korespondencji z sądem. Jeżeli pełnomocnikiem uprawnionego jest adwokat, należy również podać jego adres e-mail; przedmiot sporu;

wartość przedmiotu sporu;

wskazanie żadanego sposobu zabezpieczenia roszczenia, którego dotyczy wniosek;

uzasadnienie konieczności zabezpieczenia roszczenia.

Wniosek o zabezpieczenie roszczenia przed wszczęciem powództwa należy wnieść do sądu właściwego do rozpoznania sprawy. Jeżeli strony uzgodniły, że spór zostanie rozstrzygnięty w postępowaniu polubownym, wniosek o zabezpieczenie roszczenia wnosi się do sądu powszechnego właściwego dla miejsca zamieszkania dłużnika lub dla miejsca położenia majątku dłużnika.

Zawieszenie sprzedaży składników majątku nie jest dozwolone w sprawach dotyczących odzyskiwania należności pieniężnych.

Zajęcie wierzytelności należnych od osób trzecich, z uwzględnieniem środków zdeponowanych w instytucjach kredytowych i innych instytucjach finansowych, nie jest dozwolone w sprawach dotyczących roszczeń odszkodowawczych, w których wysokość odszkodowania ustala sąd.

Rozpatrując wniosek od jednej ze stron sąd może zastąpić sposób zabezpieczenia roszczenia podany we wniosku innym sposobem zabezpieczenia.

Podmiot, który potencjalnie wytoczy powództwo, może wnieść wniosek o udzielenie zabezpieczenia, nawet przed wytoczeniem powództwa przed sąd i przed terminem wymagalności zobowiązania, jeżeli dłużnik, w celu uniknięcia wywiązania się ze zobowiązania, wyzbywa się majątku, opuszcza miejsce zamieszkania bez poinformowania wierzyciela o tym fakcie lub podejmuje innego rodzaju działania świadczące o tym, że nie działa w dobrej wierze.

Wnosząc wniosek o udzielenie zabezpieczenia przed wytoczeniem powództwa przed sąd, podmiot ten musi przedstawić dowody potwierdzające przysługujące mu prawa i uzasadniające konieczność zabezpieczenia roszczenia.

Sąd (lub sędzia) podejmuje decyzję w sprawie wniosku o udzielenie zabezpieczenia najpóźniej w dniu następującym po otrzymaniu wniosku, przy czym nie powiadamia obowiązanych ani innych podmiotów biorących udział w postępowaniu o tym fakcie z wyprzedzeniem. Przy podejmowaniu decyzji sąd (lub sędzia) analizuje formalną podstawę prawną bez rozstrzygania co do istoty sprawy. Jeżeli wniosek o udzielenie zabezpieczenia zostanie uwzględniony, sąd (lub sędzia) może zobowiązać uprawnionego do złożenia do depozytu kaucji na pokrycie ewentualnych strat, jakie obowiązany może ponieść w wyniku zastosowania środka zabezpieczającego roszczenie, w drodze wniesienia określonej kwoty na rachunek depozytowy komornika.

Sąd wydaje tytuł wykonawczy (*izpildu raksts*) dotyczący udzielenia zabezpieczenia, który jest następnie przekazywany do wykonania przysięgiemu komornikowi sądowemu (*zvērināts tiesu izpildītājs*).

Roszczenie jest zabezpieczone do dnia uprawomocnienia się wyroku kończącego postępowanie w sprawie. Jeżeli sąd pozostawi powództwo bez rozpoznania lub postępowanie zostanie umorzone, środek zabezpieczający roszczenie zostanie uchylony postanowieniem sądu. Roszczenie jest zabezpieczone do dnia uprawomocnienia się postanowienia. W przypadku oddalenia powództwa orzeczenie sądu uchyla zabezpieczenie roszczenia. Jeżeli postanowienie o udzieleniu zabezpieczenia zostanie wydane przed wytoczeniem powództwa, przy czym powództwo nie zostanie wytoczone w terminie wyznaczonym przez sąd, sędzia może uchylić zabezpieczenie roszczenia na wniosek potencjalnego powoda lub pozwanego.

Tymczasowe środki ochrony

Jeżeli istnieją powody, by przypuszczać, że doszło lub może dojść do naruszenia praw własności intelektualnej osoby, której te prawa przysługują, sąd może – na uzasadniony wniosek uprawnionego – zarządzić tymczasowe środki ochrony. Wniosek o zarządzenie tymczasowych środków ochrony musi zawierać wskazanie konkretnych środków, które mają zostać zarządzone (art. 250.10 kodeksu postępowania cywilnego).

Wniosek o zarządzenie tymczasowych środków ochrony można złożyć na dowolnym etapie postępowania, nawet przed wytoczeniem powództwa przed sąd.

Wniosek o zarządzenie tymczasowych środków ochrony zostanie rozpatrzony przez sąd lub sędziego w terminie 10 dni od daty jego otrzymania lub od daty wszczęcia postępowania, jeżeli został wniesiony razem z pozwem.

Jeżeli zwłoka w rozpatrzeniu wniosku może przyczynić się do powstania nieodwracalnej szkody dla uprawnionego, sąd (lub sędzia) podejmuje decyzję w sprawie wniosku o zarządzenie tymczasowych środków ochrony najpóźniej w dniu następującym po otrzymaniu wniosku, bez konieczności wcześniejszego powiadomienia o tym fakcie pozwanego i innych podmiotów biorących udział w postępowaniu. Jeżeli postanowienie o zarządzeniu tymczasowych środków ochrony zostanie wydane pod nieobecność pozwanego lub innych podmiotów biorących udział w postępowaniu, pozwanego lub inny podmiot biorący udział w postępowaniu należy powiadomić o wydaniu postanowienia najpóźniej w momencie jego wykonania.

Jeżeli sąd (lub sędzia) uwzględni wniosek o udzielenie zabezpieczenia złożony przed wytoczeniem powództwa, może on zobowiązać uprawnionego do złożenia do depozytu kaucji na pokrycie wszelkich strat, jakie pozwany lub dostawcy usług mogą ponieść w wyniku zastosowania tymczasowych środków ochrony, w drodze wniesienia określonej kwoty na rachunek depozytowy komornika lub ustanowienia równoważnego zabezpieczenia.

Na wniosek uprawnionego sąd może zastąpić wcześniej zarządzone tymczasowe środki ochrony innymi środkami.

Tymczasowe środki ochrony mogą zostać uchylone przez ten sam sąd na wniosek innej strony postępowania.

W przypadku oddalenia powództwa wyrok sądu uchyla tymczasowe środki ochrony. Tymczasowe środki ochrony pozostają w mocy do dnia uprawomocnienia się wyroku.

Jeżeli sąd pozostawi powództwo bez rozpoznania lub umorzy postępowanie, tymczasowe środki ochrony uchylane są postanowieniem sądu. Tymczasowe środki ochrony pozostają w mocy do dnia uprawomocnienia się wyroku.

Jeżeli postanowienie o zarządzeniu tymczasowych środków ochrony zostanie wydane przed wytoczeniem powództwa, przy czym powództwo nie zostanie wytoczone w terminie wyznaczonym przez sąd, sędzia może uchylić tymczasowe środki ochrony na wniosek potencjalnego powoda lub pozwanego bądź innego podmiotu biorącego udział w postępowaniu.

Jeżeli wniosek o zarządzenie tymczasowych środków ochrony został wniesiony łącznie z pozwem, postanowienie o zarządzeniu tymczasowych środków ochrony należy wykonać w terminie 30 dni od daty jego wydania. Wniesienie zażalenia (*blakus sūdzība*) na postanowienie nie ma skutku zawieszającego. Postanowienie o zarządzeniu tymczasowych środków ochrony wydane z uwagi na fakt, że zwłoka może spowodować powstanie nieodwracalnej szkody dla uprawnionego, podlega wykonaniu po przekazaniu przez uprawnionego kaucji w wysokości ustalonej przez sąd lub sędziego na rachunek depozytowy komornika lub po ustanowieniu równoważnego zabezpieczenia. Tytuł wykonawczy doręcza się po otrzymaniu wskazanej kaucji lub otrzymaniu równoważnego zabezpieczenia.

Postanowienie o zarządzeniu tymczasowych środków ochrony w postaci zajęcia ruchomości, która – według oświadczenia – służy do naruszania praw własności intelektualnej, podlega wykonaniu zgodnie z zasadami postępowania egzekucyjnego z majątku ruchomego przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego.

Postanowienie o zarządzeniu tymczasowych środków ochrony w postaci nałożenia zakazu dokonywania określonych czynności lub nałożenia zobowiązania do wycofania z obrotu towarów, które – według oświadczenia – służą do naruszania praw własności intelektualnej, wykonuje komornik, przy czym o wydanym postanowieniu powiadamia się pozwanego lub inny podmiot biorący udział w postępowaniu listownie za potwierdzeniem odbioru lub listem poleconym.

Uchylenia tymczasowego środka ochrony, który był wcześniej stosowany, dokonuje komornik, który wykonał pierwotne postanowienie o zarządzeniu tego środka.

Uchylenia tymczasowego środka ochrony, który był wcześniej stosowany, dokonuje komornik, który wykonał pierwotne postanowienie o zarządzeniu tego środka.

W rozdziale 30.5 kodeksu postępowania cywilnego przewiduje się również tymczasowe środki ochrony przed przemocą.

Tymczasową ochronę przed przemocą można zarządzić w związku ze sprawami o rozwód lub unieważnienie małżeństwa; powództwem wniesionym w następstwie poniesienia szkody na osobie; powództwem o odzyskanie należności z tytułu zobowiązań alimentacyjnych; powództwem o dokonanie podziału wspólnego lokalu oraz określenie zasad korzystania ze wspólnego lokalu, jeżeli strony zamieszkują w nim razem oraz kwestiami związanymi z prawem do opieki nad dzieckiem i prawem do osobistego kontaktu z dzieckiem.

Wniosek o tymczasową ochronę przed przemocą może złożyć małżonek lub byłą małżonek; osoby pozostające w stosunku rodzic-dziecko; osoby, między którymi istnieje lub istniał stosunek wynikający z kurateli lub jakiegokolwiek inny stosunek wynikający z opieki pozarodzinnej; osoby pozostające w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa; osoby, które mieszkają lub mieszkały w tym samym lokalu; osoby, które posiadają wspólne dziecko lub spodziewają się wspólnego dziecka, niezależnie od tego, czy pozostają ze sobą w związku małżeńskim i czy zamieszkują wspólnie lub osoby, które pozostają lub pozostawały ze sobą w bliskich relacjach o charakterze osobistym lub intymnym.

Dopuszcza się możliwość jednoczesnego zastosowania kilku tymczasowych środków ochrony przed przemocą.

Jeżeli osoba jest ofiarą przemocy fizycznej, seksualnej, psychologicznej lub ekonomicznej, do której doszło między byłymi lub obecnymi małżonkami lub osobami, które łączy relacja o innym charakterze, niezależnie od tego, czy sprawca takiej przemocy zamieszkuje lub zamieszkiwał z ofiarą w jednym lokalu, sąd (lub sędzia) może zarządzić tymczasowe środki ochrony przed przemocą na uzasadniony wniosek takiej osoby lub na wniosek przekazany przez policję. Podobne środki są dostępne, jeżeli osoba jest ofiarą agresywnych działań służących jej podporządkowaniu, tj. działania lub szeregu działań obejmujących między innymi nękanie, wykorzystywanie seksualne, groźby, poniżanie lub zastraszanie lub inne agresywne działania, mających na celu wyrządzenie ofierze krzywdy, jej ukaranie lub zastraszanie.

O zarządzeniu tymczasowych środków ochrony przed przemocą można zwrócić się na dowolnym etapie postępowania, nawet przed wytoczeniem powództwa przed sąd.

Zabezpieczenie dowodów

Jeżeli osoba ma podstawy, by sądzić, że przedłożenie dowodów, których będzie ona potrzebować, może stać się niemożliwe lub utrudnione, może zwrócić się o zabezpieczenie dowodów. Wnioski o zabezpieczenie dowodów można składać na dowolnym etapie postępowania, nawet przed wytoczeniem powództwa przed sąd.

Wniosek o zabezpieczenie dowodów rozpatruje się na posiedzeniu, na które sąd wzywa wnioskodawcę i inne podmioty biorące udział w postępowaniu. Sąd może jednak rozpatrzyć wniosek nawet w przypadku, gdy żadna z tych osób nie stawi się na rozprawie.

Jeżeli wniosek o zabezpieczenie dowodów zostanie złożony przed wniesieniem powództwa, sąd (lub sędzia) rozpatruje taki wniosek w terminie 10 dni od daty jego otrzymania.

Dowody mogą zostać zabezpieczone bez wzywania do stawienia się potencjalnych stron wyłącznie w pilnych przypadkach, tj. w przypadku naruszenia lub potencjalnego naruszenia praw własności intelektualnej lub w przypadku niemożności ustalenia, kto będzie stroną postępowania.

Jeżeli postanowienie o zabezpieczeniu dowodów wydano pod nieobecność pozwanego lub innych zainteresowanych podmiotów, pozwanego lub te inne podmioty powiadamia się o wydaniu postanowienia najpóźniej w chwili jego wykonania.

W przypadku uwzględnienia wniosku o zabezpieczenie dowodów przed wytoczeniem powództwa sędzia wyznacza termin na wytoczenie powództwa, który nie może przekraczać 30 dni.

Jeżeli sędzia uwzględni wniosek o zabezpieczenie dowodów wniesiony przed wytoczeniem powództwa, może zobowiązać powoda do złożenia do depozytu kaucji na pokrycie wszelkich strat, jakie pozwany może ponieść w wyniku zastosowania środka zabezpieczającego dowody, w drodze wniesienia określonej kwoty na rachunek depozytowy komornika lub ustanowienie równoważnego zabezpieczenia.

Sąd właściwy do rozpatrzenia powództwa głównego przechowuje protokół posiedzenia sądu i wszelkie dokumenty zgromadzone w trakcie zabezpieczania dowodów do momentu, w którym będą one potrzebne.

Jeżeli sąd rozpoznający sprawę nie jest w stanie zebrać dowodów znajdujących się w innym mieście lub okręgu, zwraca się do odpowiedniego sądu o podjęcie stosownych czynności procesowych w jego imieniu.

2.2 Najważniejsze warunki

Tymczasowe środki ochrony można zarządzić wyłącznie w przypadku, gdy istnieją powody, by przypuszczać, że wykonanie wyroku sądu rozstrzygającego spór o charakterze majątkowym może być utrudnione lub stać się niemożliwe; lub że doszło lub może dojść do naruszenia praw własności intelektualnej osoby, której te prawa przysługują; lub że przedstawienie koniecznych dowodów może być utrudnione lub stać się niemożliwe.

3 Przedmiot i charakter takich środków

Wniosek o zarządzenie tymczasowych środków ochrony własności intelektualnej musi zawierać wskazanie tymczasowego środka ochrony.

Dostępne tymczasowe środki ochrony obejmują:

zajęcie ruchomości, która, według oświadczeń, służy do naruszania praw własności intelektualnej;

nakaz wycofania z obrotu towarów, które – według oświadczeń – służą do naruszania praw własności intelektualnej;

zakaz podejmowania określonych czynności przez pozwanego lub przez osoby świadczące usługi, które są wykorzystywane do naruszania praw własności intelektualnej, lub przez osoby, które umożliwiają popełnienie tego rodzaju naruszeń.

Wniosek o udzielenie zabezpieczenia musi zawierać wskazanie pożądanego sposobu zabezpieczenia roszczenia.

Dostępne środki zapewniające możliwość zabezpieczenia roszczenia obejmują:

zajęcie ruchomości lub środków pieniężnych należących do pozwanego;

dokonanie wpisu ustanawiającego zabezpieczenie (*aizlieguma atzīme*) w rejestrze właściwym dla danej ruchomości lub w innym rejestrze publicznym;

dokonanie wpisu dotyczącego hipoteki w rejestrze nieruchomości lub zastawu w rejestrze statków;

zajęcie statku w związku z roszczeniem morskim;

ustanowienie zakazu dokonywania określonych czynności przez pozwanego;

zajęcie wierzytelności należnych od osób trzecich, z uwzględnieniem środków zdeponowanych w instytucjach kredytowych i innych instytucjach finansowych;

wstrzymanie czynności egzekucyjnych (obejmujące wydanie zakazu przekazania przez komornika środków pieniężnych lub składników majątku wierzycielowi lub podmiotowi zajmującemu się odzyskiwaniem długów lub zawieszenie sprzedaży składników majątku).

Wniosek o zarządzenie tymczasowych środków ochrony przed przemocą musi zawierać wskazanie środka, który ma zostać nałożony.

Dostępne środki zapewniające tymczasową ochronę przed przemocą są następujące:

pozwany może zostać zobowiązany do opuszczenia lokalu, w którym powód ma zwykle miejsce pobytu, oraz może zostać objęty zakazem powrotu do tego lokalu lub przebywania w nim;

pozwany może zostać objęty zakazem zbliżania się do lokalu, w którym powód ma zwykle miejsce pobytu, na określoną odległość krótszą niż odległość wskazana w postanowieniu sądu zarządzającym tymczasową ochronę przed przemocą;

pozwany może zostać objęty zakazem odwiedzania określonych miejsc;

pozwany może zostać objęty zakazem spotykania się z powodem i nawiązywania z nim kontaktu fizycznego lub wzrokowego;

pozwany może zostać objęty zakazem podejmowania jakichkolwiek prób nawiązania kontaktu z powodem;

pozwany może zostać objęty zakazem organizowania spotkań z powodem lub podejmowania prób nawiązania kontaktów z powodem za pośrednictwem osób trzecich;

pozwany może zostać objęty zakazem wykorzystywania danych osobowych powoda;

sąd (lub sędzia) może nałożyć na pozwanego innego rodzaju zakazy lub obowiązki w celu zapewnienia powodowi tymczasowej ochrony przed przemocą.

3.1 Jakie składniki majątku mogą podlegać takim środkom?

Majątek ruchomy i nieruchomy, w tym statki, gotówka i środki zdeponowane w instytucjach kredytowych i innych instytucjach finansowych.

3.2 Jakie skutki mają te środki?

Majątek ruchomy dłużnika podlega zajęciu po przeprowadzeniu jego inwentaryzacji, opieczętowaniu (ze wskazaniem podmiotu, który dokonał zajęcia, oraz formy zajęcia) oraz objęciu go ochroną. Majątku nie należy opieczętowywać, jeżeli mogłoby to doprowadzić do jego uszkodzenia lub do znacznego obniżenia jego wartości.

Komornik oddaje zajęty majątek na przechowanie osobie fizycznej, która podpisuje pokwitowanie. Dłużnik lub członkowie jego rodziny mogą w dalszym ciągu korzystać z danego składnika majątku, jeżeli, biorąc pod uwagę jego właściwości, dalsze korzystanie z takiego składnika majątku nie prowadzi do jego zniszczenia ani do znacznego obniżenia jego wartości.

Jeżeli sąd (lub sędzia) uwzględni wniosek o udzielenie zabezpieczenia przed wytoczeniem powództwa, może zobowiązać uprawnionego do złożenia do depozytu kaucji na pokrycie wszelkich strat, jakie obowiązany może ponieść w wyniku zastosowania środka służącego zabezpieczeniu roszczenia, w drodze wniesienia określonej kwoty na rachunek depozytowy komornika. Lokaty i inne papiery wartościowe należące do dłużnika i zdeponowane w instytucjach kredytowych lub w innym miejscu podlegają zajęciu wyłącznie na podstawie tytułu wykonawczego wydanego przez sąd, komornika lub prokuratora. Dokonanie wpisu w rejestrze nieruchomości dotyczącego egzekucji lub zabezpieczenia roszczenia uniemożliwia dokonanie jakiegokolwiek dobrowolnego wpisu dotyczącego tej nieruchomości przez jej właściciela.

Jeżeli sąd (lub sędzia) uwzględni wniosek o zabezpieczenie dowodów przed wytoczeniem powództwa, może zobowiązać uprawnionego do złożenia do depozytu kaucji na pokrycie wszelkich strat, jakie obowiązany może ponieść w wyniku zastosowania środka służącego zabezpieczeniu dowodów, w drodze wniesienia określonej kwoty na rachunek depozytowy komornika lub poprzez ustanowienie równoważnego zabezpieczenia.

Dzięki tymczasowym środkom ochrony twórca może zwrócić się do sądu o zabezpieczenie powództwa cywilnego nawet w przypadku, gdy nie ma ono charakteru majątkowego, co umożliwia zmniejszenie liczby potencjalnych naruszeń praw własności intelektualnej oraz ograniczenie rozmiarów strat ponoszonych przez twórcę. Zarządzenie takich środków pozwala zapobiec naruszeniom praw własności intelektualnej i przywrócić przewidziane w obowiązujących przepisach prawa i interesy twórcy, które zostały naruszone.

3.3 Jak długo obowiązują takie środki?

Środki zabezpieczające roszczenie pozostają w mocy do dnia uprawomocnienia się wyroku lub zakończenia postępowania, do momentu uchylenia danego środka zabezpieczającego roszczenie przez sędziego lub do momentu, w którym sędzia zastąpi dany środek zabezpieczający roszczenie innym środkiem. Tymczasowe środki ochrony pozostają w mocy do dnia uprawomocnienia się wyroku.

Tymczasowe środki ochrony mogą zostać uchylone przez ten sam sąd na wniosek innej strony postępowania. W przypadku oddalenia powództwa wyrok sądu uchyla tymczasowe środki ochrony. Jeżeli sąd pozostawi powództwo bez rozpoznania lub umorzy postępowanie, tymczasowe środki ochrony uchylane są postanowieniem sądu. Tymczasowe środki ochrony pozostają w mocy do dnia uprawomocnienia się wyroku.

Jeżeli postanowienie o zarządzeniu tymczasowych środków ochrony zostanie wydane przed wytoczeniem powództwa, przy czym powództwo nie zostanie wytoczone w terminie wyznaczonym przez sąd, sędzia może uchylić te środki na wniosek potencjalnego powoda lub potencjalnego pozwanego bądź innego podmiotu, który mógłby wziąć udział w postępowaniu.

Jeżeli postanowienie o zarządzeniu środka zabezpieczającego dowody zostanie wydane przed wytoczeniem powództwa, przy czym powództwo nie zostanie wytoczone w terminie wyznaczonym przez sąd, sędzia może uchylić środek zabezpieczający dowody na wniosek potencjalnego powoda lub potencjalnego pozwanego.

Tymczasowe środki ochrony przed przemocą pozostają w mocy do dnia uprawomocnienia się wyroku kończącego postępowanie w danej sprawie.

W niektórych przypadkach sąd może wskazać w wyroku, że tymczasowe środki ochrony przed przemocą mają pozostać w mocy również po uprawomocnieniu się wyroku, przy czym okres ten nie może być dłuższy niż jeden rok, licząc od daty uprawomocnienia się wyroku. W przypadku zarządzenia tymczasowego środka ochrony przed przemocą przeciwko obowiązanemu, który miał miejsce zwykłego pobytu w tym samym lokalu, na przykład jeżeli obowiązany został zobowiązany do opuszczenia lokalu, w którym uprawniony ma miejsce zwykłego pobytu, oraz objęty zakazem powrotu do tego lokalu i przebywania w nim lub zakazem zbliżania się do lokalu, w którym uprawniony ma miejsce zwykłego pobytu, na określoną odległość krótszą niż odległość wskazana w postanowieniu sądu zarządzającym tymczasową ochronę przed przemocą, sąd może postanowić, że tymczasowy środek ochrony przed przemocą ma pozostać w mocy nie dłużej niż przez 30 dni od daty uprawomocnienia się wyroku.

Środki zapewniające tymczasową ochronę przed przemocą pozostają w mocy do dnia uprawomocnienia się postanowienia sędziego o uchyleniu środków lub o zastąpieniu ich innymi środkami.

4 Czy istnieje możliwość odwołania od takiego środka?

Zabezpieczenie roszczenia

W odpowiedzi na uzasadniony wniosek strony sąd, który zarządził dany środek zabezpieczający roszczenie, lub sąd, który ma wydać orzeczenie co do istoty sprawy, może uchylić ten środek.

Zażalenie (*blakus sūdžība*) można wnieść w terminie 10 dni od dnia wydania postanowienia sądu o zastąpieniu środka zabezpieczającego roszczenie innym środkiem, postanowienia o oddaleniu wniosku o udzielenie zabezpieczenia lub postanowienia o oddaleniu wniosku o uchylenie środka zabezpieczającego roszczenie.

W przypadku uwzględnienia wniosku o udzielenie zabezpieczenia uprawniony może zaskarżyć część postanowienia sądu nakładającego na niego obowiązek złożenia do depozytu kaucji na pokrycie wszelkich strat, jakie mogą zostać poniesione przez obowiązanego w wyniku zarządzenia środka zabezpieczającego.

Jeżeli postanowienie zabezpieczeniu roszczenia zostanie wydane pod nieobecność strony postępowania, dziesięciodniowy termin na wniesienie zażalenia rozpoczyna bieg w dniu doręczenia postanowienia tej stronie.

Tymczasowe środki ochrony

Tymczasowe środki ochrony mogą zostać uchylone przez ten sam sąd na wniosek innej strony postępowania.

Na postanowienie sądu w sprawie złożonego przez uprawnionego wniosku o zastąpienie wcześniej zarządzonego tymczasowego środka ochrony innym środkiem, na postanowienie o oddaleniu wniosku o zarządzenie tymczasowego środka ochrony lub na postanowienie o oddaleniu wniosku o uchylenie tymczasowego środka ochrony przysługuje zażalenie.

Jeżeli postanowienie o zarządzeniu tymczasowych środków ochrony zostanie wydane pod nieobecność strony postępowania, dziesięciodniowy termin na wniesienie zażalenia rozpoczyna bieg w dniu doręczenia postanowienia.

Zabezpieczenie dowodów

Na postanowienie o uwzględnieniu wniosku o zabezpieczenie dowodów nie przysługuje zażalenie. Pozwany może jednak dochodzić odszkodowania za straty poniesione w wyniku zastosowania środka zabezpieczającego dowody, jeżeli:

dowody zostały zabezpieczone przed wytoczeniem powództwa, przy czym powództwo nie zostało wytoczone w terminie wskazanym przez sąd;

powództwo przeciwko pozwanemu zostało oddalone;

sąd pozostawił powództwo bez rozpoznania;

postępowanie zostało umorzone, ponieważ powództwo wytoczyła osoba, która nie była do tego uprawniona, lub ponieważ powód wycofał pozew.

Na postanowienie sędziego o oddaleniu wniosku o zabezpieczenie dowodów lub na postanowienie sędziego wydane bez wezwania potencjalnych stron do stawienia przed sądem przysługuje zażalenie. Jeżeli postanowienie o zabezpieczeniu dowodów zostanie wydane pod nieobecność strony postępowania, dziesięciodniowy termin na wniesienie zażalenia rozpoczyna bieg w dniu doręczenia postanowienia lub zawiadomienia o nim.

Tymczasowa ochrona przed przemocą

W odpowiedzi na uzasadniony wniosek strony sąd, który zarządził tymczasowy środek ochrony przed przemocą, lub sąd, który ma wydać orzeczenie co do istoty danej sprawy, może zastąpić ten środek innym środkiem.

W odpowiedzi na uzasadniony wniosek strony sąd, który zarządził tymczasowy środek ochrony przed przemocą, lub sąd, który ma wydać orzeczenie co do istoty danej sprawy, może uchylić ten środek.

W ciągu 10 dni od wydania postanowienia można wnieść zażalenie na postanowienie o zastąpieniu środka zapewniającego tymczasową ochronę przed przemocą innym środkiem, postanowienie o oddaleniu wniosku o zastosowanie środka zapewniającego tymczasową ochronę przed przemocą lub na postanowienie o oddaleniu wniosku o uchylenie środka zapewniającego tymczasową ochronę przed przemocą. Jeżeli postanowienie zostanie wydane pod nieobecność strony postępowania, dziesięciodniowy termin na wniesienie zażalenia rozpoczyna bieg w dniu doręczenia postanowienia.

Ostatnia aktualizacja: 05/04/2024

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.